

VIJFDE EVALUATIECYCLUS

Het voorkomen van corruptie en het bevorderen van de integriteit binnen de centrale regeringen (hoge functies van de uitvoerende macht) en de politiediensten

CONFORMITEITSVERSLAG

BELGIË

Aangenomen door de GRECO tijdens zijn 89e plenaire vergadering (Straatsburg, 29 november tot 3 december 2021)

Group of States against Corruption
Groupe d'États contre la corruption

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

I. INLEIDING

1. Het thema van de vijfde evaluatiecyclus van de GRECO is: “Het voorkomen van corruptie en het bevorderen van de integriteit binnen de centrale regeringen (hoge functies van de uitvoerende macht) en de politiediensten”.
2. In dit conformiteitsverslag worden de maatregelen geëvalueerd die de Belgische overheid heeft genomen met het oog op de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen die werden geformuleerd in het evaluatieverslag van de vijfde cyclus over België, dat werd goedgekeurd tijdens de 84e plenaire vergadering van de GRECO (6 december 2019) en op 23 januari 2020 openbaar werd gemaakt, na instemming vanwege België ([GRECOEval5Rep\(2019\)3](#)).
3. Zoals het huishoudelijk reglement van de GRECO¹ daarin voorziet, heeft de Belgische overheid een situatierapport ingediend betreffende de maatregelen die zijn genomen met het oog op de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen uit het evaluatieverslag. Dat rapport, dat de GRECO op 1 juli 2021 heeft ontvangen, heeft als basis gediend voor het conformiteitsverslag.
4. De GRECO heeft Zwitserland (voor wat de hoge functies van de uitvoerende macht binnen de centrale regeringen betreft) en het Vorstendom Monaco (voor wat de politiediensten betreft) gekozen om verslaggevers aan te wijzen voor de conformiteitsprocedure. De aangewezen verslaggevers waren de heer Olivier GONIN, namens Zwitserland, en de heer Jean-Marc GUALANDI, namens Monaco. Zij werden voor de redactie van het conformiteitsverslag bijgestaan door het secretariaat van de GRECO.
5. In het conformiteitsrapport wordt de tenuitvoerlegging onderzocht van elke individuele aanbeveling uit het evaluatieverslag en wordt een algemene evaluatie gemaakt van de mate waarin de lidstaat aan de aanbevelingen voldoet. De tenuitvoerlegging van alle hangende (al dan niet gedeeltelijk ten uitvoer gelegde) aanbevelingen zal worden geëvalueerd op basis van een nieuw situatierapport dat de overheid 18 maanden na de goedkeuring van dit conformiteitsverslag zal indienen.

II. ANALYSE

6. De GRECO heeft in zijn evaluatieverslag tweeëntwintig aanbevelingen gericht tot België. De naleving van die aanbevelingen wordt hierna besproken.

Voorkomen van corruptie en bevorderen van de integriteit binnen de centrale regeringen (hoge functies van de uitvoerende macht)

Aanbeveling i.

¹ De conformiteitsprocedure van de vijfde evaluatiecyclus wordt geregeld door het gewijzigd huishoudelijk reglement van de GRECO: zie de herziene artikelen 31bis en 32bis.

7. *De GRECO had aanbevolen om i) de voorwaarden voor directe aanwerving en tewerkstelling van de leden van de strategische organen/kabinetten vast te stellen in het licht van de risico's inzake integriteit en belangenconflicten en ii) de namen en functies van alle 'inhoudelijke medewerkers' op de websites van de overheid te publiceren.*
8. Wat het eerste deel van de aanbeveling betreft, legt de Belgische overheid uit dat de aandacht van de beleidscellen zal worden gevestigd op de mogelijkheid om de vacatures bekend te maken via het wervingssecretariaat Selor². De kabinetten kunnen een beroep doen op de Federale Overheidsdienst Beleid & Ondersteuning (FOD BOSA)³ om de vacatures bekend te maken op de website van Selor. De FOD BOSA bezorgt een procedurehandleiding aan de verschillende kabinetten.
9. In deze context zal een standaardtekst over integriteit en belangenvermenging worden opgesteld. Bovendien zullen de nodige maatregelen worden genomen om het deontologisch kader van de leden van de beleidscellen te verduidelijken (cf. infra).
10. Wat het tweede deel van de aanbeveling betreft, deelt de overheid mee dat de namen en functies van alle 'inhoudelijke medewerkers' worden gepubliceerd op het publieke portaal Belgium.be⁴. De lijst wordt zeer regelmatig bijgewerkt.
11. De GRECO neemt nota van de informatie die de overheid heeft verstrekt met betrekking tot het eerste deel van de aanbeveling. De wil om een tekst over integriteit en belangenvermenging op te stellen en het deontologisch kader van de leden van de beleidscellen te verduidelijken, is positief, maar er werd nog geen enkele concrete maatregel in die zin genomen. De voorgestelde maatregelen met betrekking tot de werving van de bedoelde medewerkers lijken niet in de richting te gaan van een striktere omkadering van hun selectie, van hun tewerkstellingsvoorwaarden, van de controle van hun integriteit en van hun taakomschrijving. Het eerste deel van de aanbeveling is dus niet ten uitvoer gelegd.
12. Wat het tweede deel van de aanbeveling betreft, is de GRECO opgetogen over de publicatie van de volledige lijst van de leden van de beleidscellen in een gemakkelijk leesbare en begrijpelijke vorm op een publieke website en over de bijwerking van die lijst. Deze goede handelwijze moet worden onderstreept en kan andere lidstaten inspireren. Dit deel van de aanbeveling is aldus ten uitvoer gelegd.
13. De GRECO besluit dat aanbeveling i gedeeltelijk ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling ii.

² Selectiebureau van de administratie – <https://www.selor.be>

³ <https://bosa.belgium.be/nl>, FOD Beleid & Ondersteuning.

⁴ https://www.belgium.be/nl/publicaties/pub_samenstelling_beleidsorganen

14. *De GRECO had aanbevolen om op basis van een risicoanalyse een gecoördineerde strategie te ontwikkelen om de integriteit van personen die hoge functies in de uitvoerende macht bekleeden te bevorderen.*
15. De Belgische overheid deelt mee dat de dienst Organisatiebeheersing en Integriteitsbeleid (FOD BOSA, DG B&B) binnen de Belgische federale administratie een transversale opdracht heeft op het stuk van organisatiebeheersing (systemen voor interne controle, risicobeheer) en integriteitsbeleid. Die taken hangen nauw samen met de risicoanalyse die de GRECO vraagt in aanbeveling ii, op basis waarvan een beleid zal worden ontwikkeld ter bevordering van de integriteit binnen de beleidscellen. Aangezien de beleidsorganen (waaronder de beleidscellen) thans buiten het bevoegdheidsdomein van de dienst Organisatiebeheersing en Integriteitsbeleid vallen, zal de dienst Integriteit in de tweede helft van november 2021 samen met diensten zoals de Federale Deontologische Commissie van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de FOD Kanselarij van de Eerste Minister, de minister van Ambtenarenzaken en de Federale Interne Audit een initiatief nemen met het oog op het organiseren van raadplegingen om, enerzijds, een compromis te zoeken met betrekking tot het bevoegdheidsdomein en, anderzijds, een aanpak af te spreken teneinde in de loop van 2022 van start te gaan met de tenuitvoerlegging van aanbeveling ii van de GRECO. Die aanpak zal er voornamelijk in bestaan te bepalen hoe kwetsbaar en resistent de hoge functies van de uitvoerende macht zijn op het stuk van schendingen van de integriteit. Een eerste actie zou bestaan in de organisatie van een enquête waarvan de resultaten kunnen worden gebruikt voor de strategische en operationele tenuitvoerlegging van de door de GRECO geformuleerde aanbevelingen/doelstellingen.
16. De GRECO neemt nota van de meegedeelde informatie, waarin enkel sprake is van denkoefeningen ter voorbereiding van de tenuitvoerlegging van de aanbeveling.
 17. De GRECO besluit dat aanbeveling ii niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling iii.

18. *De GRECO had aanbevolen om i) een deontologische code voor ministers aan te nemen en ervoor te zorgen dat de leden van de strategische organen/kabinetten over een duidelijk en geharmoniseerd deontologisch kader beschikken; en ii) deze code(s) vergezeld te laten gaan van een toezichts- en sanctiemechanisme.*
19. Wat het eerste element van de aanbeveling betreft, verklaart de Belgische overheid dat de eerste minister de regering op korte termijn in een omzendbrief zal vragen om rekening te houden met de Deontologische Code voor de openbare mandatarissen, die thans enkel geldt voor de directeurs van de beleidscellen, en om de beginselen ervan toe te passen binnen de kabinetten.

20. De Federale Deontologische Commissie⁵, waarvan de samenstelling thans wordt vernieuwd, zal worden verzocht om een advies te verstrekken met betrekking tot de vraag of de Deontologische Code voor de openbare mandatarissen ook geschikt is voor de ministers of dat er moet worden voorzien in een aparte deontologische code en, in voorkomend geval, welke beginselen die zou moeten bevatten. Ze zou de vorm van een omzendbrief kunnen krijgen.
21. De ministers van Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing bereiden eveneens een initiatief voor om het toepassingsgebied van de wet houdende oprichting van een Federale Deontologische Commissie en houdende de Deontologische Code voor de openbare mandatarissen uit te breiden tot de 'inhoudelijke medewerkers' van de beleidscellen.
22. Wat het tweede element van de aanbeveling betreft, biedt het huidige kader van de Federale Deontologische Commissie – die afhangt van de Kamer van volksvertegenwoordigers – niet de mogelijkheid om actief toezicht uit te oefenen of om sancties te nemen in het kader van de naleving van de beginselen die zijn vastgelegd in de deontologische codes. Er zal aan de Federale Deontologische Commissie worden gevraagd of en onder welke voorwaarden een soortgelijk mechanisme op het niveau van de uitvoerende macht opportuun is.
23. De GRECO neemt nota van de intenties waarvan de Belgische overheid gewag maakt, maar stelt vast dat tot nog toe geen enkele tastbare maatregel is genomen om gevolg te geven aan de aanbeveling.
24. De GRECO besluit dat aanbeveling iii niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling iv.

25. *De GRECO had aanbevolen om ervoor te zorgen i) dat alle personen die hoge functies uitoefenen in de uitvoerende macht toegang hebben tot een mechanisme voor integriteitsbevordering en -bewustmaking, met inbegrip van vertrouwelijk advies; ii) dat deze personen onmiddellijk na hun indiensttreding en daarna met regelmatige tussenpozen een opleiding krijgen.*
26. De Belgische overheid deelt mee dat de cel Integriteit en Cultuur van de FOD BOSA op verzoek van de minister van Ambtenarenzaken een methodologie voor de bewustmaking van de medewerkers van de beleidscellen heeft uitgewerkt. Die is gebaseerd op de aanpak die de cel Integriteit en Cultuur hanteert in het kader van de bewustmakingsworkshops 'In dialoog over integriteit' die worden aangeboden via de opleidingscatalogus van het Opleidingsinstituut van de Federale Overheid (OFO)⁶. Het ontwerp werd in april 2021 voorgesteld aan de minister en eind mei 2021 werd een testsessie georganiseerd om te bekijken of de voorgestelde methodologie bruikbaar was voor het publiek van de beleidscellen.

⁵ <https://www.fed-deontologie.be/>

⁶ <https://www.ofoifa.belgium.be/nl/fiche/dialoog-over-integriteit-voor-organisaties>

27. De overheid voegt toe dat vanaf 2022 aan de medewerkers van de beleidscellen van de ministers en de staatssecretarissen op structurele wijze zal worden voorgesteld om zich vrijwillig in te schrijven voor de workshop 'In dialoog over integriteit'. De informatie die tijdens de workshops wordt uitgewisseld, is vertrouwelijk en de deelnemers hebben steeds de mogelijkheid om aan de workshopbegeleiders individuele vragen rond integriteit op de werkvloer te stellen. De workshopbegeleiders hebben dan weer de mogelijkheid om informeel en niet-dwingend advies te verlenen. Deze workshops worden reeds aangeboden aan diverse doelgroepen (personen met een inspectie- of controlefunctie, personen die meewerken aan selecties, enz.) en de praktijk heeft uitgewezen dat de deelnemers daadwerkelijk gebruik maken van de mogelijkheid om niet-dwingend advies te vragen.
28. De GRECO neemt er nota van dat in 2022 aan de medewerkers van de beleidscellen van de ministers en de staatssecretarissen zal worden voorgesteld om deel te nemen aan bewustmakingsworkshops rond integriteit. Dit is een eerste stap in de tenuitvoerlegging van het tweede deel van de aanbeveling, aangezien wel de medewerkers worden beoogd, maar niet de ministers. Zij hebben geen toegang hebben tot een soortgelijke opleiding. Voorts wijst de GRECO erop dat het tweede deel van de aanbeveling inhoudt dat de opleiding met regelmatige tussenpozen wordt herhaald.
29. Het is positief dat de deelnemers de mogelijkheid wordt geboden om tijdens de workshops gepersonaliseerd advies rond integriteit te vragen, maar het gaat niet om een geïnstitutionaliseerd adviesmechanisme zoals bedoeld in het eerste deel van de aanbeveling. Dat deel van de aanbeveling blijft dus niet ten uitvoer gelegd.
30. De GRECO besluit dat aanbeveling iv gedeeltelijk ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling v.

31. *De GRECO had aanbevolen om ervoor te zorgen dat de strategische organen/kabinetten duidelijk onder het toepassingsgebied van de wet betreffende de openbaarheid van bestuur vallen.*
32. De Belgische overheid vestigt de aandacht van de GRECO op het gegeven dat, zonder dat op expliciete wijze wordt benoemd wat wordt verstaan onder 'kabinetten' en – inzonderheid – 'strategische organen', in het evaluatieverslag duidelijk is aangegeven dat er minstens twijfel bestaat rond de mate waarin die organen onder het concept 'transparantie van de centrale regeringen' vallen. Na raadpleging van de secretaris van de commissie en na grondigere interne analyse zou de wet inderdaad niet duidelijk zijn op dat stuk.
33. Om de wetgeving in kwestie van toepassing te maken op de informatie van de kabinetten en de beleidscellen, moet een aantal juridisch-technische wijzigingen worden aangebracht in de wetgeving betreffende de openbaarheid van bestuur. Zo zal het meer dan waarschijnlijk noodzakelijk zijn om het concept '*administratieve overheid*'

te herformuleren, waardoor aan de kern van de wetgeving wordt geraakt. Er is geen voor de hand liggend wijzigingsvoorstel en een eerste analyse van de wetenschappelijke literatuur lijkt geen passende oplossing aan te reiken. Het is echter mogelijk om zich te inspireren op de wetgeving inzake openbaarheid van bestuur van het Vlaamse Gewest en van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waarin het toepassingsgebied ruimer is. Gelet op de grote impact van de gevraagde wijziging en op de onduidelijkheid van de huidige wetgeving, is een aanvullende raadpleging binnen de regering noodzakelijk. Die raadpleging wordt thans voorbereid.

34. De GRECO merkt op dat de overheid het eens is met de vaststelling in het evaluatieverslag dat het niet duidelijk is of de wet betreffende de openbaarheid van bestuur van toepassing is op de activiteit van de strategische organen/kabinetten. De GRECO merkt ook op dat voor de tenuitvoerlegging van de aanbeveling een ingrijpende wetswijziging nodig is en dat daarvan nog geen werk is gemaakt.
35. De GRECO besluit dat aanbeveling v niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling vi.

36. *De GRECO had aanbevolen om ervoor te zorgen dat de dossiers van de regering, de ministers en hun strategische organen/kabinetten naar behoren worden bijgehouden en beschikbaar zijn voor hun opvolgers om de goede gang van zaken te waarborgen.*
37. De Belgische overheid legt uit dat de uitwerking van een regeling voor de duurzame bewaring van de kabinetsarchieven vastgelegd is in het federaal regeerakkoord van 30 september 2020. Zij herinnert eraan dat, op formeel vlak, die archieven tot dusver gelijkgesteld waren aan private archieven. Het prioritaire karakter van de tenuitvoerlegging van deze aanbeveling werd bevestigd op een kernkabinet van 30 april 2021.
38. De duurzame bewaring van de archieven van de federale kabinetten kwam ook aan bod in het kader van parlementaire vragen en werkzaamheden, en van de werkzaamheden van het Rijksarchief. Aldus werd op 31 augustus 2020 een wetsvoorstel tot wijziging van de archiefwet van 24 juni 1955 ingediend bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers (Doc. 55 1489/001). Het voorstel beoogt het Rijksarchief en de archieven van de federale regering veilig te stellen voor toekomstig historisch en wetenschappelijk onderzoek. De archiefdocumenten opgesteld uit hoofde van de uitoefening van het ambt van de leden van de federale regering en van hun beleidscellen zouden na vijftig jaar overgedragen worden aan het Rijksarchief. Die laatsten hebben voorts de generieke selectielijst van de kabinetsarchieven online⁷ gezet. Het is het resultaat van een wetenschappelijk project, gefinancierd door de Vlaamse overheid, in samenwerking met *Archiefbank Vlaanderen*.

⁷ NI: http://www.arch.be/docs/surv-toe/TT-SL/Werkdocument_kabinetsarchieven_selectielijst.pdf
FR: http://www.arch.be/docs/surv-toe/TT-SL/Werkdocument_kabinetsarchieven_selectielijst_FR.pdf

39. De GRECO is verheugd dat de uitwerking van een regeling voor de duurzame bewaring van de archieven van de ministeriële kabinetten voorzien is in het federaal regeerakkoord, en dat het belang van die maatregel herbevestigd is door de regering in het kernkabinet in april 2021. Wel is er nog geen enkele concrete maatregel in die zin genomen. Ofschoon het wetsvoorstel dat is ingediend op 31 augustus 2020 van belang is voor historische doeleinden, benadrukt de GRECO dat het niet als zodanig beantwoordt aan de doelstelling van de aanbeveling, namelijk het goede beheer van overheidsinformatie en het recht op de toegang tot overheidsinformatie verzekeren op kortere tijd.
40. De GRECO besluit dat aanbeveling vi niet ten uitvoering is gelegd.

Aanbeveling vii.

41. *GRECO had aanbevolen om (i) te zorgen voor een passend niveau van openbare raadpleging over wetsontwerpen van de regering en (ii) ervoor te zorgen dat de resultaten van openbare raadplegingen tijdig en op een gemakkelijk toegankelijke manier online worden gepubliceerd.*
42. De Belgische overheid deelt mee dat verscheidene regeringsleden initiatieven hebben genomen om raadplegingen op proactieve wijze te organiseren, sinds het aantreden van de nieuwe regering in oktober 2020. Zo hebben verscheidene ministers bij hun aantreden een beleidsnota gepubliceerd die ruimte liet voor kritiek vanwege externe actoren en vanuit de oppositie, waarna een ‘beleidsnota 2.0’ werd gepubliceerd, en waarin een aantal opmerkingen waren verwerkt⁸. Ook zijn ad-hoc teksten en dito voorstellen op proactieve wijze gepubliceerd, en vervolgens aangepast in functie van de opmerkingen.
43. De gezondheidscrisis naar aanleiding van het coronavirus, die tal van dringende maatregelen vereiste, heeft evenwel de invoering van een raadpleging voor alle projecten van de regering tot dusver belet, dat heeft immers ook een impact op de doorlooptijd van de dossiers. Een voorstel tot wijziging van de reglementering werd ingediend in de Kamer van Volksvertegenwoordigers opdat de regering een regelgevingsagenda zou publiceren⁹, hetgeen in ieder geval de transparantie ten aanzien van de burger aanzienlijk in de hand zou werken.
44. De GRECO merkt op dat de meegedeelde informatie geen verandering teweegbrengt in de situatie zoals beschreven in het evaluatieverslag. De openbare raadplegingen rond wetsontwerpen bestaan, maar worden steeds georganiseerd volgens de discretionaire bevoegdheid van de desbetreffende overheden. Hij herinnert eraan dat de aanbeveling, in een streven naar voorspelbaarheid, strekt tot het invoeren en toepassen van criteria ter waarborging van het bestaan van raadplegingen en de transparantie van het proces en van de resultaten ervan.

⁸ <https://desutter.belgium.be/nl/federale-ministers-de-sutter-en-van-der-straeten-stellen-hun-beleidsnota%E2%80%99s-20-voor> - <https://www.teamjustitie.be/2021/01/27/plan-voor-justitie/>

⁹ <https://www.dekamer.be/FLWB/PDF/55/1841/55K1841001.pdf>

45. De GRECO besluit dat aanbeveling vii niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling viii.

46. *De GRECO had aanbevolen om (i) regels en richtsnoeren in te voeren over de manier waarop personen die hoge functies bekleden in de uitvoerende macht hun contacten beheren met lobbyisten en andere derden die proberen invloed uit te oefenen op overheidsprocessen en -beslissingen; en (ii) voor meer transparantie te zorgen over het doel van dergelijke contacten, zoals de identiteit van de personen met wie (of namens wie) de bijeenkomst plaatsvond en het specifieke onderwerp van dergelijke besprekingen.*
47. De Belgische overheid verklaart dat de Conferentie van de fractievoorzitters van de Kamer van Volksvertegenwoordigers de werkgroep ‘Politieke partijen’ op 13 januari 2021 heeft belast met de uitvoering van de aanbeveling betreffende de lobbying die van toepassing is op de parlementsleden, die beoordeeld werd als gedeeltelijk ten uitvoer gelegd in het kader van de vierde cyclus, alsook, indien mogelijk, van de overeenkomstige aanbeveling van de vijfde cyclus betreffende de ministers en kabinetschefs. Op initiatief van deze werkgroep, en in uitvoering van het regeerakkoord-De Croo¹⁰ van 30 september 2020, hebben de fracties het lobbyregister geëvalueerd. Naar aanleiding van die evaluatie heeft de werkgroep op 5 oktober 2021 gevraagd om een rechtsvergelijkende analyse alvorens concrete verbetervoorstellen betreffende de uitvoering van de aanbeveling te formuleren. De regering wacht op de uitkomst van deze evaluatie en zou zich eventueel bij de Kamer willen aansluiten om het initiatief tot tenuitvoerlegging van de aanbeveling van de vijfde cyclus te nemen.
48. De GRECO neemt nota van de door de overheid verstrekte informatie waaruit, in dit stadium, niet kan worden geconcludeerd tot de tenuitvoerlegging – ook niet gedeeltelijk – van de aanbeveling betreffende deze cyclus. Hij herinnert eraan dat zij niet alleen strekt tot het verzekeren van transparantie tussen lobbyisten en personen met een hoge functie in de uitvoerende macht (PHFU), maar ook tot het invoeren van regels die van toepassing zijn op de PHFU zelf – niet alleen ministers en kabinetschefs, maar ook de leden van die kabinetten, in een document zoals een gedragscode bijvoorbeeld.
49. De GRECO besluit dat aanbeveling viii niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling ix.

50. *De GRECO had aanbevolen dat er een ad-hocrapportageverplichting wordt ingevoerd voor personen die hoge functies bekleden in de uitvoerende macht wanneer zich conflictsituaties voordoen tussen hun privébelangen en hun officiële functies.*

¹⁰ Uittreksel uit het regeerakkoord: “We evalueren het lobbyregister in de schoot van de Kamer en breiden de toepassing uit naar regering en kabinetten.”

51. De Belgische overheid meldt dat de deontologische code voor de openbare mandatarissen¹¹ voorziet in toepasselijke beginselen wanneer iemand een belangenconflict vaststelt. De ministers werd gevraagd om elk soort belangenconflict te voorkomen en de eerste minister op de hoogte te brengen van enig probleem van dien aard. Voorts voorziet de wet betreffende de federale deontologische commissie in de mogelijkheid om individuele verzoeken om advies op vertrouwelijke wijze voor te leggen aan de Commissie.
52. De GRECO noteert dat de informatie verstrekt door de overheid geen gewag maakt van enige wijziging ten opzichte van de situatie zoals omschreven in het evaluatieverslag. Hij herinnert eraan dat de deontologische code voor de openbare mandatarissen enkel van toepassing is op kabinetschefs en adjunct-kabinetschefs, niet op kabinetsleden of ministers. Daarom moet een ad-hocrapportageverplichting voor belangenconflicten voor die twee categorieën van personen opgenomen worden binnen een deontologisch kader waarvan de aanneming wordt aanbevolen in het kader van aanbeveling iii.
53. De GRECO besluit dat aanbeveling ix niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling x.

54. *De GRECO had aanbevolen om uitgebreide regels vast te stellen inzake geschenken en andere voordelen voor personen die hoge functies in de uitvoerende macht uitoefenen, in de vorm van relevante praktische richtlijnen, de verplichting om geschenken en andere voordelen te melden en het publiek te informeren.*
55. De Belgische overheid verklaart dat de Conferentie van de fractievoorzitters van de Kamer van Volksvertegenwoordigers de werkgroep 'Politieke partijen' op 13 januari 2021 heeft belast met de uitvoering van deze aanbeveling met betrekking tot de parlementsleden, die beoordeeld werd als niet ten uitvoer gelegd in het kader van de vierde cyclus, alsook met de uitvoering van de overeenkomstige aanbeveling van de vijfde cyclus die van toepassing is op de ministers en kabinetschefs.
56. Op verzoek van de Kamer van Volksvertegenwoordigers op 3 juni 2021, verstrekte de Federale Deontologische Commissie op 8 september 2021 een [advies nr. 2021/3 van 8 september 2021 aangaande preventie van corruptie bij parlementsleden \(geschenken\)](#). De Commissie acht het noodzakelijk te omschrijven en duidelijk aan te geven wat wordt bedoeld met de *occasionele en symbolische waarde* van een 'geschenk' dat is toegelaten door de Deontologische Code voor de Kamerleden. Zij oppert een geschatte waarde van minder dan 125/150 euro. Zij doet de aanbeveling om een vademecum met vragen-antwoorden (FAQ) en concrete gevallen op te stellen. Zij betwijfelt de wenselijkheid van een geschenkenregister, gelet op de moeilijkheden aangaande de controle en de zware administratieve lasten. Op 13 oktober 2021 heeft de werkgroep 'Politieke partijen' de Federale Deontologische Commissie gevraagd naar de interpretatie van bepaalde aspecten van haar advies, alvorens een beslissing te nemen

¹¹ Wet tot wijziging van de wet van 6 januari 2014 houdende oprichting van een Federale Deontologische Commissie om er de Deontologische Code voor de openbare mandatarissen in te voegen (B.S. 26 juli 2018).

over het gevolg dat eraan moet worden gegeven. De werkgroep heeft de diensten ook gevraagd om een rechtsvergelijkende analyse. De regering zal zich eventueel aansluiten bij de Kamer voor de tenuitvoerlegging van de aanbeveling.

57. De GRECO neemt nota van de verstrekte informatie, die geen gewag maakt van enige aanzet tot tenuitvoerlegging van de aanbeveling betreffende de PHFU.
58. De GRECO besluit dat aanbeveling x niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling xi.

59. *De GRECO had aanbevolen om (i) een verplichting in te voeren om een geschikt orgaan gedurende een bepaalde periode op de hoogte te stellen van elke nieuwe beroepsactiviteit die door een persoon met een hoge functie in de uitvoerende macht wordt uitgeoefend; (ii) en, na analyse, deze activiteit te controleren of, in voorkomend geval, te verbieden om elk vermoeden van een belangenconflict uit te sluiten wanneer ze zich voordoet op een gebied dat onder een vergunnings- of toezichtstelsel valt van de entiteit die deze persoon verlaat.*
60. De Belgische overheid stelt dat de Deontologische Code voor de openbare mandatarissen bepaalt dat de openbare mandatarissen na afloop van hun mandaat de uit hun opdracht voortvloeiende verplichtingen in acht moeten nemen, met name eerlijkheid en kiesheid inzake het aanvaarden van bepaalde ambten of voordelen. Via de mandaataangifte, die jaarlijks wordt ingediend, kan ook worden nagegaan of iemand overstapt naar een problematische betrekking. Thans bestaat er geen enkel systeem dat het mogelijk maakt om de uitoefening van die functies te beperken, hoewel daartoe reeds wetgevende initiatieven zijn genomen en thans in behandeling zijn bij de Kamer van Volksvertegenwoordigers¹².
61. De GRECO noteert dat de omschreven situatie identiek is aan de situatie uit het evaluatieverslag. Hij herinnert eraan dat tal van voorbeelden van 'pantouflage' – of van 'draaideuren' volgens de Belgische terminologie – werden aangehaald bij het bezoek ter plaatse, waarmee aldus het belang van controle op die praktijken werd geïllustreerd.
62. De GRECO besluit dat aanbeveling xi niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbevelingen xii en xiii.

¹² Met name een [wetsvoorstel](#) tot wijziging van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van staat, alsmede de leden en gewezen leden van de wetgevende kamers, teneinde een bufferperiode van 18 maanden in te stellen na de beëindiging van de politieke functies van de gewezen ministers, kabinetschefs of adjunct-kabinetschefs; een [wetsvoorstel](#) tot instelling van een afkoelingsperiode en andere onverenigbaarheden voor kabinetsmedewerkers, teneinde "draaideuren" te voorkomen; en een [wetsvoorstel](#) tot wijziging van de wet van 6 augustus 1931 houdende vaststelling van de onverenigbaarheden en ontzeggingen betreffende de ministers, gewezen ministers en ministers van staat, alsmede de leden en gewezen leden van de wetgevende kamers.

63. *De GRECO had aanbevolen:*

- *(i) dat de regeling voor de gepubliceerde verklaringen van personen met een hoge functie in de uitvoerende macht ook relevante informatie moet bevatten over hun vermogen, schuldelementen inbegrepen, alsmede over hun vroegere activiteiten en nevenactiviteiten; (ii) te overwegen ook informatie op te nemen over de echtgenoten en de ten laste komende familieleden van die personen (met dien verstande dat dergelijke informatie niet noodzakelijkerwijs openbaar hoeft te worden gemaakt) (aanbeveling xii);*
- *dat de aangifte- en controleregelingen radicaal worden herzien om te zorgen voor een snellere publicatie en een proactieve en doeltreffende controle van deze aangiftes (aanbeveling xiii).*

64. De Belgische overheid verklaart dat de Conferentie van de fractievoorzitters van de Kamer van Volksvertegenwoordigers de Commissie voor Grondwet op 13 januari 2021 heeft belast met de uitvoering van de aanbevelingen van de GRECO betreffende de mandatenlijst en de vermogensaangifte. Deze commissie heeft op 17 maart 2021 een hoorzitting van het Rekenhof georganiseerd. De diensten van de Kamer hebben een rechtsvergelijkende studie uitgevoerd, waarin de opmerkingen van het Rekenhof werden verwerkt. Ook hebben zij een ontwerp tekst voorbereid teneinde de wetgeving in overeenstemming te brengen met bepaalde aanbevelingen van de GRECO. Een interparlementaire werkgroep (de regelgeving beoogt immers ook de parlementen van de deelstaten), opgericht in juni 2021, zal deze ontwerp tekst uitwerken, die vervolgens zal worden voorgesteld aan de Commissie voor Grondwet. De commissie zal zo snel mogelijk verdergaan met de bespreking van de aanbevelingen, die van belang zijn voor zowel de parlementsleden als de ministers en kabinetsleden.

65. De GRECO noteert dat de meegedeelde informatie enkel gewag maakt van voorbereidende werkzaamheden en dat vooralsnog geen enkele tastbare maatregel voor de tenuitvoerlegging van die maatregelen is genomen. Hij herinnert eraan dat soortgelijke aanbevelingen voor de parlementsleden voorkomen in zijn evaluatieverslag van de vierde cyclus, dat werd aangenomen in 2014, aanbevelingen die tot dusver slechts gedeeltelijk ten uitvoer zijn gebracht (aanbevelingen iii en iv). Hij vraagt de Belgische overheid om die kwestie kordater aan te pakken.

66. De GRECO besluit dat aanbevelingen xii en xiii niet ten uitvoer zijn gelegd.

Aanbeveling xiv.

67. *De GRECO had aanbevolen dat de strategische organen/kabinetten moeten vallen onder het toepassingsgebied van de wet inzake de melding van vermoedelijke integriteitsschendingen binnen een federale administratieve instantie door een personeelslid van die instantie.*

68. De Belgische overheid legt uit dat de Richtlijn (EU) 2019/1937 van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2019 inzake de bescherming van personen die inbreuken op het Unierecht melden, thans wordt omgezet in het Belgisch nationaal recht voor wat de federale overheidssector betreft. De medewerkers van de strategische cellen zullen vallen onder het toepassingsgebied van het ontwerp van wet, waarover uiterlijk eind 2021 zal moeten worden gestemd in het Belgische parlement, en daarbij zal de aanbeveling van de GRECO in aanmerking worden genomen.
69. De GRECO toont zich tevreden dat de aanbeveling in aanmerking zal worden genomen in het kader van het ontwerp van wet houdende omzetting van de Europese richtlijn 2019/1937. De werkzaamheden rond dat ontwerp van wet verkeren evenwel voornamelijk in een voorbereidingsfase.
70. De GRECO besluit dat aanbeveling xiv niet ten uitvoer is gelegd.

Preventie van corruptie en bevordering van de integriteit binnen de federale politie

Aanbeveling xv.

71. *De GRECO had aanbevolen dat de werkelijke personeelsmiddelen van de dienst Commissariaat-Generaal/Integriteit worden versterkt.*
72. De Belgische overheid geeft aan dat, sinds het evaluatieverslag, de dienst CG/Integriteit versterkt werd, waardoor de bezetting van één persoon naar drie personen is geëvolueerd. Thans bestaat de dienst uit een adviseur-diensthoofd en twee leden, namelijk een hoofdinspecteur en een adviseur.
73. De GRECO neemt met tevredenheid nota van het feit dat het personeelsbestand van de dienst CG/Integriteit verdrievoudigd is sinds het evaluatieverslag, en aldus in overeenstemming is met de aanbeveling. Hij herinnert evenwel eraan dat volgens het evaluatieverslag een versterking tot op zijn minst de theoretisch voorziene staf van vier personen voor die dienst wenselijk lijkt, rekening houdend met de centrale rol ervan binnen het integriteitsbeleid van de federale politie (zie paragraaf 152 van het evaluatierapport voor nadere uitleg over de taken ervan). Hij moedigt de Belgische overheid dus aan om haar inspanningen verder te zetten met het oog op een meer optimale personeelsbezetting van de dienst CG/Integriteit.
74. De GRECO besluit dat aanbeveling xv op bevredigende wijze ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling xvi.

75. *De GRECO had aanbevolen dat de deontologische code wordt bijgewerkt en dat er bepalingen worden vastgesteld die voorzien in een regelmatige update in de toekomst.*
76. De Belgische overheid legt uit dat punt 2 van de bijlage bij het koninklijk besluit van 10 mei 2006 houdende vaststelling van de deontologische code van de politiediensten,

erin voorziet dat de bijwerking van de code wordt uitgevoerd door de deontologische commissie, voorgezeten door de directeur-generaal van het Administratief en Technisch Secretariaat van de Minister van Binnenlandse Zaken. De deontologische commissie kan de deontologische code herbewerken in het licht van nieuwe wetgeving, nieuwe evoluties of duidelijkere richtsnoeren. De vergadering van de deontologische commissie is aldus een eerste belangrijke stap in de regelmatige bijwerking en update van de code.

77. Sinds de ontvangst van het evaluatieverslag heeft de deontologische commissie - na een periode van opschorting van de vergaderingen - driemaal vergaderd. Er werden nieuwe leden van de federale en lokale politie benoemd, waaronder vier vakbondsafgevaardigden. Daarbij komen nog het diensthoofd en een adviseur integriteitsbeheer van de dienst Integriteit van het Commissariaat- generaal van de Federale Politie, alsmede een adviseur beheer van de Vaste Commissie voor de Lokale Politie, die er allebei zitting hebben als intern deskundige.
78. Op de vergaderingen van de deontologische commissie (12/12/2019, 11/02/2020 en 26/01/2021) werd een overzicht van de te behandelen thema's opgemaakt: alcohol op het werk, cumul (bijkomende activiteiten), onwettige inzage van gegevensbanken door personeelsleden van de politie, weigering om klachten van burgers te behandelen, respect en diversiteit, gebruik van sociale media, eenvormigheid van de normen van de GPI (Geïntegreerde Politie), enz. Deze thema's zullen aan bod komen in de commissie, rekening houdend met de beleidskoersen en prioriteiten van de voorgedijministers voor de politie; de deontologische code van de geïntegreerde politie zal desnoods worden geactualiseerd.
79. Het huishoudelijk reglement van de deontologische commissie werd bijgewerkt door de leden en de aanwezige deskundigen. Het werd goedgekeurd op 26 januari 2021. Voorts, zoals aangegeven in aanbeveling xviii, werd het punt met betrekking tot de bijkomende activiteiten reeds geactualiseerd in de deontologische code van de politiediensten.
80. De GRECO noteert met tevredenheid dat de deontologische commissie thans geregeld samenkomt en dat ze bevoegd is om de deontologische code, indien nodig, bij te werken. Ook noteert hij dat er reeds een bijwerking met betrekking tot de bijkomende activiteiten is geweest. De bekommernissen die aanleiding hebben gegeven tot de aanbeveling zijn dus op passende wijze in aanmerking genomen. De GRECO herinnert evenwel eraan dat het evaluatieverslag de regels had vastgesteld voor de aanvaarding van symbolische geschenken en voor de onthouding in geval van persoonlijke betrokkenheid bij een zaak, net als andere punten die eventueel zouden kunnen worden gepreciseerd in het kader van toekomstige bijwerkingen van de code.
81. De GRECO besluit dat aanbeveling xvi op bevredigende wijze ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling xvii.

82. *De GRECO had aanbevolen om een studie uit te voeren naar manieren om de stabiliteit van het leidinggevende kader van de federale politie te versterken met het oog op het nemen van maatregelen in die zin.*
83. De Belgische overheid stelt dat alle blokkeringen uit de periode dat België wachtte op een regering, namelijk het gegeven dat - *ad interim* benoemde - personeelsleden van het leidinggevende kader van de federale politie hun rol niet ten volle konden vervullen, uit de weg zijn geruimd met het aantreden van een regering.
84. Een leidinggevende die overeenkomstig het statuut aangesteld is in een hogere functie (mandaatfunctie *ad interim*), neemt immers alle bevoegdheden van die functie op, volgens het principe van de continuïteit van de dienstverlening. Die situatie moet evenwel strikt worden beperkt in de tijd, zowel voor de leidinggevende als voor de organisatie.
85. Concreet hebben in oktober 2020 vier gerechtelijke directeurs en drie directeurs-coördinatoren de eed afgelegd. In januari 2021 werd de directeur-generaal van de gerechtelijke politie benoemd. De selectieprocedure voor een directeur-generaal van het middelenbeheer en de informatie is thans aan de gang.
86. De GRECO noteert met tevredenheid dat bepaalde posten van het leidinggevend kader van de nationale politie, die tijdens het bezoek ter plaatse nog *ad interim* waren bezet, nu bekleed zijn door volwaardige titularissen. Dat neemt niet weg dat er nog geen begin is gemaakt met enige studie, zoals gevraagd in de aanbeveling, en dat de redenen voor de blokkering aanhouden - te weten dat een regering in lopende zaken niet overgaat tot benoemingen van leidinggevende kaders, wat leidt tot een zekere instabiliteit die op haar beurt het voeren van langetermijnbeleid bemoeilijkt. De GRECO herinnert bovendien eraan dat bepaalde voorbeelden uit het evaluatieverslag (zie paragraaf 177) aantonen dat sommige van die aanstellingen *ad interim* over meerdere jaren leken te worden verlengd, zelfs buiten het kader van de situaties van regeringen in lopende zaken. De aanbeveling blijft dus geheel relevant.
87. De GRECO besluit dat aanbeveling xvii niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling xvii.

88. *De GRECO had aanbevolen een integriteitscontrole van de kandidaten in te voeren in het kader van de mobiliteit en de bevordering – ook naar mandaatfuncties – alsook met regelmatige tussenpozen tijdens hun loopbaan.*
89. De Belgische overheid legt uit dat, in het kader van de tenuitvoerlegging van de beleidsverklaring van de minister van Binnenlandse Zaken, een werkgroep aangestuurd door de dienst CG-FIW/Screening was opgericht om het concept van 'loopbaanscreening' uit te werken. Het project focust op het uittekenen, uitvoeren en toepassen van een screeningprocedure doorheen de loopbaan van het administratief en operationeel personeel van de geïntegreerde politie.

90. Het omvat drie fasen, namelijk de aanneming van de visie, de juridische aanpassing van het statuut van de politiediensten met het oog op de integratie van screening doorheen de loopbaan, en de ontwikkeling van een ICT-oplossing om die screening te verrichten. De eerste twee fasen zullen uiterlijk eind 2021 afgerond zijn, waarna de laatste fase een aanvang zal nemen in 2022.
91. Voorts werd op 3 september 2020 een wetsvoorstel ingediend, namelijk het wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 26 april 2002 houdende de essentiële elementen van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse andere bepalingen met betrekking tot de politiediensten. Het wetsvoorstel beoogt de institutionalisering van een integriteitscontrole binnen de geïntegreerde politie op het moment van bevordering.
92. De GRECO is verheugd over de beslissing van de Belgische overheid om een project te lanceren dat focust op het integreren van een screeningsprocedure doorheen de loopbaan van het administratief en operationeel personeel van de politie. Dat project, alsook het wetsvoorstel waarnaar de overheid verwijst, lijkt volkomen te beantwoorden aan het doel van de aanbeveling. Aangezien er evenwel nog geen enkele concrete maatregel is genomen in het kader van die initiatieven, kan de GRECO nog niet besluiten dat de aanbeveling ten uitvoer is gelegd, ook niet gedeeltelijk.
93. De GRECO besluit dat aanbeveling xviii niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling xix

94. *De GRECO had aanbevolen dat objectieve en transparante criteria de mogelijkheden voor nevenactiviteiten strikt regelen en dat een doeltreffende controleregeling wordt gewaarborgd.*
95. De Belgische overheid deelt mee dat de deontologische code van de politiediensten op 13 september 2020 werd bijgewerkt, met name op het stuk van de beroepsonverenigbaarheden (hoofdstuk 4, punt D.69).
96. In het kader van het nieuwe beleid inzake integriteitsbeheer zal een werkgroep vanaf het najaar van 2021 de huidige bepalingen en processen op het gebied van de controle op de nevenactiviteiten evalueren. Het doel is de ethische risico's te analyseren teneinde de juiste diensten processen en objectieve criteria aan te reiken voor de evaluatie van de aanvragen om nevenactiviteiten uit te oefenen.
97. De GRECO merkt op dat de wijziging van de deontologische code waarnaar de overheid verwijst, bestond in een afstemming van de tekst van de code op de nieuwe regeling voor het toestaan van nevenactiviteit die voortvloeit uit de artikelen 134 en 135 van de wet van 7 december 1998 tot organisatie van een geïntegreerde politiedienst, gestructureerd op twee niveaus, zoals gewijzigd bij de wet van 19 juli 2018. Die afstemming was wenselijk, want in het evaluatieverslag werd gewezen op de

contradictie tussen de vroegere tekst van de code en de wet van 1998. Toch komt ze als dusdanig niet tegemoet aan de aanbeveling. De aankondiging dat er binnenkort een werkgroep wordt opgericht die de huidige regeling inzake nevenactiviteiten zal evalueren met het oog op een betere omkadering, is positief, maar er werd nog geen enkele concrete maatregel genomen in die zin.

98. De GRECO besluit dat aanbeveling xix niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling xx

99. *De GRECO had aanbevolen te overwegen om een verplichting tot aangifte van vermogen/belangen in te voeren voor leidinggevende functies en/of bepaalde risicofuncties binnen de politie, met het oog op de invoering van dergelijke regels.*
100. De Belgische overheid wijst erop dat de politiediensten zich moeten conformeren aan de beslissingen die de minister van Ambtenarenzaken neemt in het kader van de tenuitvoerlegging van aanbeveling xi.
101. De GRECO onderstreept dat deze aanbeveling niet de beperkingen na het stopzetten van de functie beoogt, zoals aanbeveling xi dat doet met betrekking tot de personen met een hoge functie in de uitvoerende macht, maar veeleer de aangifte van vermogen en belangen (zoals bedoeld in de aanbevelingen xii en xiii met betrekking tot de hoge functies van de uitvoerende macht). Deze aanbeveling beoogt de aanzet te geven voor een gedocumenteerde denkoefening rond de wenselijkheid van het invoeren van een financiële aangifte voor de functies binnen de federale politie die het gevoeligst zijn voor belangenvermenging en corruptie.
102. De GRECO besluit dat aanbeveling xx niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling xxi

103. *De GRECO had aanbevolen ervoor te zorgen dat de interne controle ten volle kan worden uitgevoerd, met name op een proactieve manier, en in staat is een relevant algemeen overzicht te geven van de statistische evolutie op disciplinair gebied binnen de federale politiedienst.*
104. De Belgische overheid legt uit dat de dienst Toezicht op de interne werking en kwaliteit (DGR-TIWK) belast is met de statistische evolutie op disciplinair gebied, maar ook met het bijwerken van de gegevensbanken voor de externe controleorganen (Algemene Inspectie (AIG) en Vast Comité van Toezicht op de politiediensten (Comité P)). In 2021 heeft de federale politie drie nieuwe verantwoordelijken benoemd, namelijk een diensthoofd en twee afdelingshoofden voor de dienst TIWK. De dienst TIWK bestaat thans uit 15 dossierbeheerders en twee secretariaatsmedewerkers. De dienst TIWK is van plan om binnenkort nieuwe dossierbeheerders te werven voor de volgende domeinen: werking (opdrachten, bevoegdheden, verantwoordelijkheden), processen (efficiëntie en effectiviteit), risicobeheer, informatie en communicatie en follow-up van de activiteiten.

105. Teneinde de proactieve maatregelen in het kader van de integriteitsbeheersing te versterken, voorziet het nieuwe integriteitsbeleid van de federale politie voor de periode 2021-2023, dat op 20 september 2021 werd goedgekeurd door het directiecomité van de federale politie, in de uitwisseling van gedepersonaliseerde statistische gegevens over de risico's op het stuk van de politionele ethiek tussen de primaire en de secundaire integriteitsactoren, waaronder de dienst TIWK. Dat integriteitsbeleid wordt opgenomen in een ruimer beleid inzake organisatiebeheersing, zulks met toepassing van ministeriële rondzendbrief CP3¹³. De filosofie van die rondzendbrief is dat alle medewerkers van de politie en niet specifiek de dienst TIWK moeten worden geresponsabiliseerd op het stuk van het intern toezicht.
106. De GRECO merkt op dat uit de meegedeelde informatie niet kan worden afgeleid of het systeem voor interne controle – waarvan een aantal gebreken werden onderstreept in het evaluatieverslag (zie paragraaf 215) – op substantiële wijze werd versterkt, noch dat de dienst TIWK thans relevante statistieken verzamelt.
107. De GRECO besluit dat aanbeveling xxi niet ten uitvoer is gelegd.

Aanbeveling xxii

108. *De GRECO had aanbevolen de leden van de politie te verplichten hun status als politieagent bekend te maken wanneer zij het voorwerp zijn van een strafrechtelijk onderzoek of een strafrechtelijke veroordeling en/of de bevoegde interne dienst van de geïntegreerde politie op de hoogte te brengen van een dergelijk onderzoek of een dergelijke veroordeling.*
109. De Belgische overheid verklaart dat thans geen enkele wettelijke bepaling voorziet in de verplichtingen vermeld in de aanbeveling. Om leden van het politiepersoneel te kunnen verplichten hun hoedanigheid bekend te maken, is de goedkeuring van een expliciete wettelijke bepaling vereist.
110. Bepaalde instrumenten bieden de onderzoeks- of vervolgingsautoriteiten echter de mogelijkheid om kennis te krijgen van de hoedanigheid van personeelslid van de politiediensten van een persoon naar wie een onderzoek wordt gevoerd of die wordt vervolgd. Zo kunnen de onderzoekers gebruikmaken van de toepassing DOLSI, die de mogelijkheid biedt het werkgeversrepertorium te raadplegen.
111. De identificatie van de hoedanigheid van personeelslid van de politiediensten maakt ook deel uit van de thema's die worden besproken door de werkgroep die belast is met de bijwerking van de omzendbrieven met betrekking tot de mededeling van informatie tussen de magistratuur en de tuchtautoriteiten. Er wordt gezocht naar een pragmatische en efficiënte oplossing om de rechterlijke autoriteiten automatisch te informeren over de hoedanigheid in kwestie.

¹³ Ministeriële rondzendbrief CP3 van 29 maart 2011 betreffende organisatiebeheersing in de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus.

112. Met betrekking tot het informeren van de politionele tuchtautoriteiten (in voorkomend geval via de dienst Interne controle) over het bestaan van vervolgingen en/of veroordelingen ten aanzien van de personeelsleden van de politiediensten, voorzien de huidige wetten en verordeningen erin dat zulks gebeurt op initiatief van de magistratuur. Een analoge bepaling voorziet eveneens in die mogelijkheid voor de onderzoeksdienst van het Comité P. Voorts wordt omzendbrief COL 4/2006 betreffende het tuchtstatuut van de personeelsleden van de politiediensten thans bijgewerkt teneinde te waarborgen dat de communicatie ter zake efficiënter verloopt. De bijwerking gebeurt in overleg met het College van procureurs-generaal, de AIG en de diensten van de geïntegreerde politie.
113. De GRECO wijst erop dat deze aanbeveling de gevallen beoogt waarin de procureur of de rechter geen kennis heeft van de hoedanigheid van politieagent van de persoon die voor hen verschijnt, wat volgens het evaluatieverslag voorvalt in de praktijk. Overeenkomstig de toepasselijke regels mogen zij daarvan geen kennisgeven aan de geïntegreerde politie opdat die er de nodige gevolgen uit trekt op het stuk van tucht of op het stuk van de loopbaanplanning van de betrokken politieagent. De GRECO moedigt de Belgische overheid aan om met deze problematiek rekening te houden bij de bijwerking van omzendbrief COL 4/2003, evenals in alle andere relevante instrumenten.
114. De GRECO besluit dat aanbeveling xxii niet ten uitvoer is gelegd.

III. CONCLUSIES

115. **Gelet op wat voorafgaat, besluit de GRECO dat België twee van de tweeëntwintig aanbevelingen uit het evaluatieverslag van de vijfde cyclus op bevredigende wijze ten uitvoer heeft gelegd.** Van de hangende aanbevelingen zijn er twee gedeeltelijk ten uitvoer gelegd en zijn er 18 niet ten uitvoer gelegd.
116. De aanbevelingen xv en xvi zijn op bevredigende wijze ten uitvoer gelegd, de aanbevelingen i en iv zijn gedeeltelijk ten uitvoer gelegd en de aanbevelingen i, iii, v, vi, vii, viii, ix, x, xi, xii, xiii, xiv, xvii, xviii, xix, xx, xxi en xxii zijn niet ten uitvoer gelegd.
117. Met betrekking tot de personen met een hoge functie in de uitvoerende macht zijn er weinig concrete maatregelen genomen. Alle namen en functies van de leden van de ministeriële kabinetten worden gepubliceerd op een publiek internetportaal en aan de medewerkers van de beleidscellen van de ministers en staatssecretarissen zal worden voorgesteld om vanaf 2022 deel te nemen aan workshops rond integriteit. De tenuitvoerlegging van alle andere aanbevelingen zit slechts in de fase van intentieverklaringen of voorafgaande raadplegingen.
118. Wat de politie betreft, is de vooruitgang iets substantiëler. De deontologische code werd op bepaalde punten bijgewerkt en er is erin voorzien om ze meer regelmatig bij te werken indien nodig. Het personeelsbestand van de dienst Commissariaat-Generaal/Integriteit werd aanzienlijk versterkt. Verschillende leidinggevende

kaderleden zijn na het aantreden van een regering met volle bevoegdheden definitief benoemd, maar de problemen in samenhang met het gegeven dat een regering in lopende zaken niet overgaat tot dergelijke benoemingen, blijven bestaan. Andere werven werden opgestart maar hebben nog niet tot tastbare resultaten geleid, bijvoorbeeld de invoering van een integriteitscontrole tijdens de loopbaan van de operationele en administratieve personeelsleden van de politie en de goedkeuring van objectieve criteria ter omkadering van de nevenactiviteiten van politieagenten. Tot slot moet met bepaalde aanbevelingen nog een aanvang worden gemaakt, inzonderheid wat de verbetering van de doeltreffendheid van de interne controle betreft.

119. Rekening houdend met het voorgaande, merkt de GRECO op dat in de komende 18 maanden grote inspanningen zullen moeten worden geleverd om in voldoende mate tegemoet te komen aan de aanbevelingen. Overeenkomstig het herziene artikel 31bis, paragraaf 8.2, van zijn reglement, verzoekt de GRECO het hoofd van de Belgische delegatie om tegen 30 juni 2023 aanvullende informatie te verstrekken betreffende de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen i tot xiv en xvii tot xxii.
120. Tot slot verzoekt de GRECO de Belgische overheid om dit verslag zo snel mogelijk bekend te maken, het in de andere landstalen te laten vertalen en die vertalingen openbaar te maken.